Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL TOPLUM SEKTÖRÜ

Kamu-STK İşbirliği için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Kapasitesinin Güçlendirilmesi Teknik Yardım Projesi

EuropeAid/138334/IH/SER/TR

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı için Sivil Toplum Kuruluşlarıyla İş Birliğine Yönelik Yönetişim Modeli ve Gelecekteki Eylemlere İlişkin Planı

Kamu-STK İş Birliği için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Kapasitesinin Güçlendirilmesi Teknik Yardım Projesi

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı için Sivil Toplum Kuruluşlarıyla İş Birliğine Yönelik Yönetişim Modeli ve Gelecekteki Eylemlere İlişkin Plan

Eylül 2020

Ankara

Yasal Uyarı:
Bu belge Avrupa Birliği'nin mali desteği ile üretilmiştir. Bu yayının içeriğinden yalnızca WYG Türkiye sorumlu olup, bu içerik hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

İçindekiler

Kısaltmalar Dizini		06
Tablolar Dizini		06
1.	Giriş	07
2.	Projenin Yönetişim Modeli Faaliyeti Hakkında Genel Bilgiler	09
3.	Yaklaşım ve Yöntem	10
4.	Yararlanıcı Kurum ile Danışma Süreci	12
5.	Geniş Çaplı Değerlendirme Etkinliği	13
6.	Yararlanıcı Kurum için Kamu-STK İş Birliği Yönetişim Modeli	14
6.1.	İş birliğine yönelik çerçeve ve uygulamalar	15
6.1.1.	Görev ve sorumlulukların dağılımı	15
6.1.2.	Danışma yöntemleri	16
6.1.3.	STK'larla iş birliğinin kurumlar arası eş güdümü	17
6.2.	Politika geliştirme ve karar alma süreçlerine katılım	18
6.2.1.	Kamu çalışanlarının teknik kapasiteleri	18
6.2.2.	STK katılımının düzenlenmesi	19
6.2.3.	STK katılımının yönetilmesi	20
6.2.4.	Danışma organları	21
6.2.5.	STK katılım ölçütleri	23
6.2.6.	STK katılım ilkeleri	24
6.3.	Hizmet sunumu için iş birliği	25
6.3.1.	STK'larla iş birliği protokolleri	25
6.3.2.	İş birliğinin niteliğinin değerlendirilmesi	27
7.	İş planı	28
8.	AB Müktesebatının 19. Başlığı olan Sosyal Politika ve İstihdam Başlığı ile Uyum	38
9.	Sonuç	
10.	Kaynakça	40
		42

Kısaltmalar Dizini

AB	Avrupa Birliği
AÇSHB	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
BSTGA	Balkan Sivil Toplum Geliştirme Ağı
IPA	Katılım Öncesi Yardım Aracı
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TDE	Teknik destek ekibi
TÜSEV	Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı

Tablolar Dizini

Tablo 1: Görev ve sorumlulukların dağılımına ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 2: Danışma yöntemlerine ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 3: STK'larla iş birliğinin kurumlar arası eş güdümüne ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 4: Kamu çalışanlarının teknik kapasitelerine ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 5: STK katılımının düzenlenmesine ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 6: STK katılımının yönetilmesine ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 7: Danışma organlarına ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 8: STK katılım ölçütlerine ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 9: STK katılım ilkelerine ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 10: STK'larla iş birliği protokollerine ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 11: İş birliğinin niteliğinin değerlendirilmesine ilişkin ilke, standart ve gösterge
Tablo 12: Gelecekteki eylemlere yönelik iş planı

1. Giriş

Yönetişim en sade biçimiyle "karar alma süreci ve kararların uygulandığı (veya uygulanmadığı) süreç" (Birleşmiş Milletler – Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu, 2009) olarak tanımlanabilir. Yönetişim, herhangi bir nitel yargı olmaksızın yönetme eyleminin her tür ve biçimini kapsamaktadır. Yönetim (devlet yönetimi), kamu idaresinin bütün düzeylerindeki tüm kurumları, kuruluşları, birimleri ve organları ile birlikte, yönetme eylemini üstlenmek üzere oluşturulan resmî yapılar bütünü olarak kabul edilebilir. Kamusal yönetişim de bu devasa resmî yapının, yani yönetimin, işleyişinden ortaya çıkan tüm süreçlerin birleşimidir.

Türkiye'nin 1961'den bu yana üyesi olduğu uluslararası bir kuruluş olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), kamusal yönetişimi "değişen sorunlar ve koşullar karşısında bir ülkenin anayasal değerlerini koruma bakış açısıyla kamusal kararlarının nasıl alındığını ve kamusal eylemlerinin nasıl gerçekleştirildiğini belirleyen resmî ve resmî olmayan düzenlemeler" (OECD, 2011) olarak tanımlamaktadır. Bu açıdan kamusal yönetişim, mevcut ve olası konuları ve sorunları halletmek için kamusal kararlar alırken ve harekete geçerken yönetimin benimsediği çalışma şekli olarak da anlaşılabilir. Kamusal yönetişimde odak noktası ne karar alındığı değil alınan kararın nasıl alındığıdır.

Her ne kadar kamusal yönetişimin gerçekleşmesine olanak veren ana yapı devlet yönetimi olsa da bu, devlet yönetiminin tek yapı olması gerektiği anlamına gelmez. Kamu sektöründeki yönetme eylemi doğası gereği çok çeşitli taraf ve temsilciler içerir ve bu nedenle kamusal yönetişim, devletin yetki alanına giren tüm sektörleri kapsayan ve dolayısıyla insan etkileşiminin çoğunu bünyesinde barındıran oldukça geniş kapsamlı bir kavramdır. Bu bağlamda, kamusal yönetişime sivil toplumun etkin katılımı, hem karar alma süreçlerinin hem de alınan kararların uygulanmasının daha etkili ve verimli olmasını güvence altına alan ve böylece kamu yönetimini güçlendirerek iyi yönetişime katkı yapan bir yaklaşımdır.

Yönetişim modeli olarak ifade edilmek istenen ise yönetim yapıları arasındaki ilişkilerin, süreçlerin, bu süreçlerin yönetiminde dikkate alınan ölçütlerin ve ilgili diğer tüm etkenlerin oluşum ve işleyiş biçimlerinin tasarlanması ve tanımlanmasıdır. Bilişim alanından benzetme yapacak olursak yönetim yapıları bilgisayar donanımlarına, yönetişim modeli ise bu donanımları işleten yazılımlara karşılık gelecek biçimde düşünülebilir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı için sivil toplum kuruluşlarıyla (STK'lar) iş birliğine yönelik olarak hazırlanan bu yönetişim modeli, kurumun kamusal yönetişim süreçlerinin kamu-STK iş birliğini güçlendirecek biçimde iyileştirilmesine katkı yapma amacını taşımaktadır. Seçilmiş çeşitli göstergeler üzerinden yapılan örnek bir çalışma niteliğinde oluşturulan yönetişim modeli, Kamu-STK İşbirliği için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi'nin kapsamı ve ölçeği doğrultusunda içerikten daha çok yöntemsel yaklaşım kapasitesinin geliştirilmesine destek vermeyi hedeflemiştir.

Sunulan modelin giriş bölümünü izleyen ikinci bölümünde proje ve faaliyet hakkındaki genel bilgiler özetlenmiştir. Üçüncü bölümde ilgili faaliyetin uygulanmasına yönelik olarak benimsenen yaklaşım ve yöntem açıklanmıştır. Dördüncü bölüm, uygulama sürecinde yararlanıcı kurum ile yürütülen danışma süreci hakkında kısa bilgiler içermektedir. Beşinci bölümde yönetişim modelinin katılımcı ve kapsayıcı biçimde geliştirilmesi amacıyla düzenlenmiş olan geniş çaplı değerlendirme etkinliğine değinilmiştir. Yararlanıcı kurum tarafından seçilerek toplam üç ana başlık ve on iki alt başlık çerçevesinde derlenen ve katılımcı bir yöntemle nihai halini alan yönetişim modeline altıncı bölümde ayrıntılı olarak yer verilmektedir. Yönetişim modeli doğrultusunda oluşturulan iş planı ve Avrupa Birliği müktesebatının 19. Başlığı olan Sosyal Politika ve İstihdam Başlığı ile uyum için altı çizilen birtakım öneriler de sırasıyla yedinci ve sekizinci bölümlerde ele alınmıştır.

Yönetişim modeli hazırlık sürecinin kendisinin de iyi yönetişim ilkelerine uygun biçimde yürütülmesi amacıyla bu çalışma, beşinci bölümde de ayrıntılı olarak açıklandığı üzere merkezî ve yerel yönetim düzeylerinden yetkililerle ve sivil toplum temsilcileriyle birlikte kapsamlı olarak değerlendirilmiş ve çok yönlü görüş ve katkılar doğrultusunda onaylanarak son halini almıştır. Çalışmanın, yararlanıcı kurumdaki mevcut yönetişim süreçlerinin gözden geçirilmesi ve gerekli iyileştirmelerin gündeme alınması adına olduğu kadar, proje süresince elde edilen sonuçların sürdürülebilirliğinin sağlanması adına da önemli katkıları olacağı, ilgili tüm tarafların ortak değerlendirmesidir.

2. Projenin Yönetişim Modeli Faaliyeti Hakkında Genel Bilgiler

Proje kapsamında planlanmış olan faaliyetlerden biri de yönetişim modeli ve gelecekteki eylemlere ilişkin bir plan hazırlanmasıdır. İlgili faaliyet proje iş tanımında aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

> Projenin sona ermesinin ardından proje sonuçlarının sürdürülebilirliğini sağlayabilmek amacıyla Yüklenici, AÇSHB ile yakın iş birliği içinde, projede elde edilen deneyimi, sonuçları ve çıktıları dikkate alarak ve Sosyal Politika ve İstihdam Başlığı'na (19. Başlık) yönelik müzakere hazırlıkları çerçevesinde STK'ların etkin katılımına özel olarak odaklanarak bir yönetişim modeli geliştirir. Yönetişim modeli ve plan, "Türkiye'de Sivil Toplumun Gelişimi ve Sivil Toplum-Kamu İş Birliğinin Güçlendirilmesi" Projesi kapsamında hazırlamış olan "Davranış İlkeleri"nin ilke ve esaslarına dayalı olarak tüm politika döngüsünde STK'larla iletişim ve diyaloğun iyileştirilmesi çerçevesinde AÇSHB ile hem yerel hem ulusal düzeydeki ilgili kamu kurumları için bir iş planı içerecektir (izleme ve değerlendirmeye ilişkin aşamalar da dâhil olmak üzere). Yönetişim modeli ve plan, (tüm illerdeki) ilgili kamu kurumlarını STK'larla diyalog ve etkileşim sürecinin içine dâhil etmenin en olanaklı yollarını değerlendirecek ve sosyal alandaki ulusal ve yerel politikalara düzenli bilgi ve deneyim aktarımını sağlayan stratejik bir diyalog çerçevesi geliştirecektir.

Faaliyetin uygulanmasına yönelik çalışmalar, proje teknik destek ekibi (TDE) ve yararlanıcı kurum iş birliğiyle 2018'in son çeyreğinde başlatılmış ve uygulamaya ilişkin kavramsal not ile kavramsal çerçeve hazırlanmış ve AÇSHB ile paylaşılmıştır. Bu belgeler doğrultusunda planlanarak yürütülen çalışmalar sonucunda hazırlanan taslak yönetişim modeli Ocak 2020'de tamamlanmıştır. Merkezî ve yerel yönetim düzeylerinden yetkililer ile sivil toplum temsilcilerinin katılımı yoluyla yürütülen geniş çaplı danışma, değerlendirme ve bilgilendirme süreci sonunda onaylanan yönetişim modeli Şubat 2020'de son halini almıştır.

3. Yaklaşım ve Yöntem

Bu faaliyetin proje iş tanımındaki tarifi oldukça genel ifadeler içeren kısa bir paragraf şeklindedir. Bu nedenle, ilgili faaliyetin uygulanmasındaki ilk adım, çalışmanın sınırlarının ve kapsamının daha ayrıntılı biçimde tanımlanması ve kararlaştırılması olmuştur.

Bu amaçla hazırlanan kavramsal çerçeve çok yönlü bir masa başı araştırması sonucunda hem konuyla doğrudan ilgili olmalarını hem de Türkiye ile doğrudan ilgili olmalarını dikkate alarak dört ana kaynak belge belirlemiştir:

a) Avrupa Konseyi (2017) Siyasi karar alma süreçlerine sivil katılımın esasları. CM(2017)83-final. Bakan Vekillerinin 27 Eylül 2017 tarihli 1295. toplantısında Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilmiştir.

b) Avrupa Konseyi (2007) Bakanlar Komitesi'nin Avrupa'da STK'ların yasal konumuna ilişkin olarak üye devletlere yönelik CM/Rec(2007)14 sayılı Tavsiye Kararı.

c) Açık Yönetim Ortaklığı (2018) Yönetimi Açma Kılavuzu: Sivil Toplum Kuruluşları için Elverişli bir Ortam.

ç) Balkan Sivil Toplum Geliştirme Ağı (BSTGA) (2013) Sivil Toplumun Gelişimi için Elverişli Ortamı İzleme Matrisi: Araç Kiti.

Bu kaynak belgelerden hareketle geliştirilen yaklaşım, kamu-STK iş birliğine yönelik politika çerçevesi, düzenleyici çerçeve ve uygulama çerçevesi göz önünde bulundurularak AÇSHB'nin görev ve yetkileri dâhilinde olan konulara odaklanmıştır.

Yönetişim modelinin geliştirilmesinde benimsenen yöntem ise BSTGA tarafından hazırlanan araç kiti dikkate alınarak kararlaştırılmıştır. Bu araç kitinin proje açısından önemi, proje iş tanımında açıkça atıf yapılan 'Sivil Toplum ve Kamu Diyaloğuna Yönelik Davranış İlkeleri' ve bu ilkeleri geliştiren Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (TÜSEV) ile olan doğrudan bağlantısında yatmaktadır. BSTGA'nın hazırladığı Sivil Toplumun Gelişimi için Elverişli Ortam İzleme Matrisi, TÜSEV'in de katkılarıyla oluşmuştur ve düzenli izleme raporları yine TÜSEV tarafından hazırlanmaktadır. İlgili araç kitinin "Kamu-STK İlişkisi" başlıklı üçüncü bölümü, AÇSHB'nin görev ve yetkileri dâhilinde yapılabilecek çeşitli iyileştirme çalışmalarına yol gösterici olması nedeniyle yönetişim modelinin zeminini oluşturmak üzere yararlanıcı kurumla ortaklaşa yürütülen çalışmalar yoluyla değerlendirilerek kararlaştırılmıştır.

AÇSHB, BSTGA araç kitinin "Kamu-STK İlişkisi" bölümünde sıralanan toplam 55 göstergeden 12'sini projenin ilgili faaliyeti kapsamında ele alınabilecek örnek göstergeler olarak belirlemiş ve yönetişim modeli, bu örnek göstergelere odaklanacak biçimde hazırlanmıştır. Böylece, örnek olarak sunulan yaklaşım ve yöntemin proje uygulamasının sona ermesinin ardından diğer göstergeleri de içine alabilecek şekilde genişletilebilmesi ve yararlanıcı kurumun uygun göreceği biçimde yaygınlaştırılabilmesi olan ağı da sağlanmış bulunmaktadır.

Kamu-STK iş birliği alanındaki başlıca kaynaklardan biri olan BSTGA araç kiti, ilgili göstergelere yönelik iyileştirmelerin dört adımda gerçekleşebileceğini vurgulamaktadır.;

- Sivil Toplumun Gelişimi için Elverişli Ortam İzleme Matrisi'nin ülke bağlamına uyarlanması
- Başlangıç noktasının değerlendirilmesi
- Uygulama
- Savunuculuk

Proje kapsamında hazırlanan bu yönetişim modeli faydalanacak kurumlara önemli katkılar yapacak örnek bir çalışma olarak değerlendirilmektedir.

4. Yararlanıcı Kurum ile Danışma Süreci

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı için sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliğine yönelik yönetişim modeli ve gelecekteki eylemlere ilişkin plan, 2018'in son çeyreğinden başlayarak 2020'nin başına kadar geçen uygulama süresi kapsamında yararlanıcı kurumla yakın iş birliği içinde geliştirilmiştir. Belirtilen sürede düzenlenen altı adet hizmet içi eğitim oturumu ve danışma etkinliği ile ilgili tüm sunuşlar ile bilgiler ayrıca kapsamlı olarak ele alınmaktadır. Ek olarak bir bilgilendirme toplantısı, başta yönetişim kavramına ilişkin temel konuların ayrıntılarıyla ele alınması olmak üzere, ilgili kaynak belgelerin incelenmesi ve sürece ilişkin olarak STK temsilcilerinin bilgilendirilip katkılarının alınması açılarından kurumsal kapasite gelişimine katkı vermiştir.

Proje kapsamında gerçekleştirilen hizmet içi eğitim ile BSTGA araç kitinin ilgili göstergelerinin AÇSHB temsilcileri ile iş birliği içinde belirlenmesi sonucunda yönetişim modelinin taslak içeriği oluşturulmuştur. Bu içerik doğrultusunda Ocak 2020 başında yönetişim modelinin ilk taslağının oluşması sonrasında AÇSHB'nin merkez ve taşra temsilcileri ile birlikte İstanbul'da iki günlük bir değerlendirme çalıştayı da düzenlenmiş ve ilgili yetkililerin geniş çaplı görüş ve katkıları alınarak onaylanan taslak plan son haline getirilmiştir. Bu etkinliğe ilişkin ayrıntılı bilgilere beşinci bölümde yer verilmiştir.

5. Geniş Çaplı Değerlendirme Etkinliği

Yönetişim modelinin ilk taslağının oluşmasının ardından AÇSHB yetkililerinin taslak plana ilişkin geniş çaplı bir değerlendirme yapmalarına ve taslak planı kurumsal olarak onaylamalarına olanak vermek amacıyla 28-29 Ocak 2020 tarihlerinde İstanbul'da iki günlük bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştaya AÇSHB'nin merkez birimlerinden ve taşra teşkilatından yetkililer katılmıştır. Çalıştayın ilk gününde yapılan sunumlar aracılığı ile projenin ilgili faaliyeti hakkında ayrıntılı bilgiler paylaşılmış, faaliyetin uygulaması için seçilen kaynak belgeler katılımcılara tanıtılmış ve yönetişim modelinin içeriği tüm ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

Çalıştay sırasında katılımcılar kaynak belgeleri bütünüyle özümsemeye, merkezî düzeyin STK'larla iş birliğine yönelik değerlendirmeler ve öneriler yapmaya ve yerel düzeydeki uygulamaların iyileştirilmesine yönelik fikirler geliştirmeye odaklanan grup çalışmaları içinde yer almışlardır. Yönetişim modeli için seçilmiş olan 11 göstergenin tamamını kapsamlı biçimde inceleyip değerlendirmiş ve her birine ilişkin görüş ve katkılarını belirtmişlerdir.

Katılımcılar, kendi günlük çalışmaları sırasında kamu-STK iş birliğinin iyileştirilmesine yönelik olarak atılabilecek adımlara örnek olarak aşağıdaki noktaların altını çizmişlerdir:

- Yürütülen projelerde kamu-STK iş birliği ilkelerinin dikkate alınması.
- Kurum içi düzenli toplantılar yoluyla farklı genel müdürlüklerce yürütülen sivil toplumla iş birliği çalışmaları hakkında bilgi paylaşımı yapılması.
- Sivil toplumla iş birliği içinde yürütülecek hizmetler için ortak bir protokol taslağı geliştirilmesi.
- Kurum içi çalışmaların eş güdümü için Strateji Geliştirme Başkanlığı öncülüğünde adımlar atılması.
- Sivil toplumla yürütülen çalışmalar hakkında kamuoyuna daha düzenli ve ayrıntılı bilgi sunulması.
- Taşra teşkilatının desteğiyle yerel düzeyde etkin çalışan STK'lara ilişkin bilgilerin merkezde derlenmesi.
- Kamu-STK iş birliğine ilişkin kurum içi eğitimlerin yaygınlaştırılması.
- Öngörülen kamu-STK iş birliğine uygun kaynağın kurum bütçesinde ayırılması.
- İl düzeyinde başta il sivil toplumla ilişkiler müdürlükleri olmak üzere ilgili diğer müdürlüklerle iş birliği ve eş güdümün iyileştirilmesi.
- Düzenli ihtiyaç analizleri yürütülmesi.

- Kurumun üst yönetim düzeylerinde kamu-STK iş birliğine yönelik bilinç düzeyinin arttırılması.
- Yerel düzeyde STK oluşumunu ve STK'lara üyeliği teşvik edici çalışmalar yürütülmesi.

Yapılan geniş çaplı değerlendirmelerin sonucunda yönetişim modeli genel olarak tüm katılımcılarca uygun bulunup onaylanmakla birlikte, çeşitli göstergelere birtakım ekleme ve değişiklik önerileri de alınmıştır. Bu ekleme ve değişiklik önerilerinin tamamı çalıştay sonrasında stratejik plana uygun biçimde yansıtılarak yönetişim modelinin son hali oluşturulmuştur.

Etkinlik içi değerlendirme yöntemi olarak uygulanan ve çalıştayın açılış oturumunda, çalıştay sırasında yapılacak çalışmalara ilişkin henüz herhangi bir bilgi paylaşılmamışken katılımcılardan derlenen beklentiler ise katılan tüm yetkililerin konuyla doğrudan ve yakından ilgili olduklarına ve kamu-STK iş birliğinin iyileşmesine yönelik ortak ve yapıcı bir algı ve niyet bulunduğuna açıkça işaret etmiştir. İkinci günün sonuna gelindiğinde, yapılan değerlendirme çalışmasının çalıştay başında ifade edilen katılımcı beklentilerini tümüyle karşılamış olduğu da yetkililerle yapılan paylaşımlarda açıkça görülmüştür.

6. Yararlanıcı Kurum için Kamu-STK İş Birliği Yönetişim Modeli

BSTGA tarafından geliştirilen Sivil Toplumun Gelişimi için Elverişli Ortam İzleme Matrisi'nin üçüncü bölümü "Kamu-STK İlişkisi"ni ele almaktadır. İlgili bölümde sıralanan ilkeler, standartlar ve göstergeler, kamu-STK iş birliğinin gelişimine katkı yapacak ve ilerlemenin izlenmesine olanak verecek temel adımları sıralamaktadır. AÇSHB ile iş birliği içinde yürütülen değerlendirmeler sonucunda kurumun görev ve yetki alanına giren seçilmiş ilke, standart ve göstergeler aşağıdaki tablolarda sunulmuştur. Her bir gösterge için yürürlükteki mevcut politika ve/veya mevzuata atıf yapılmış, mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme özetlenmiş, iyileştirmeye yönelik eylem önerileri getirilmiş ve gelecekteki eylemlere yönelik planlamaya temel olacak genel bir zaman çerçevesine işaret edilmiştir.

6.1. İş birliğine yönelik çerçeve ve uygulamalar

6.1.1. Görev ve sorumlulukların dağılımı

Tablo 1: Görev ve sorumlulukların dağılımına ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	Kamu-STK iş birliğinin ve STK'ların gelişiminin güçlendirilmesine yönelik stratejik bir yaklaşım vardır.				
Standart:	Devlet, politikalar ve stratejiler yoluyla sektörün gelişiminin ve sektörle iş birliğinin önemini kabul eder.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Politika / Mevzuat	Stratejik plan, hedef ve tedbirlerle birlikte mevcut olan finansmanı ve sorumlulukların açık bir dağılımını da içerir (göstergeler içeren eylem planları dâhil olmak üzere).	• On Birinci Kalkınma Planı • Cumhurbaşkanlığı 2020 Yıllık Programı	• Hukuk Devleti, Demokratikleşme ve İyi Yönetişim hedefinin altında sivil topluma özel bir alt bölüm ayrılmıştır. • Kamu-STK iş birliğinin etkinliğinin artırılmasına yönelik açık taahhüt bulunmaktadır. • Gerekli düzenleyici çerçevenin geliştirilmesi taahhüt edilmiştir. • Kamu-STK iş birliğine ilişkin hedefler dağınık biçimde ifade edilmektedir.	• On Birinci Kalkınma Planı uyarınca, kamu-STK iş birliğine ilişkin olarak kurumların sorumluluk ve finansman dağılımlarını açıkça gösteren ulusal bir stratejik plan hazırlanmasında yer almak üzere bakanlık içi bir ekip oluşturulması. • İş birliği için elverişli ortamın oluşmasını sağlamak amacıyla politika yapım ya da STK danışma/iş birliği süreçlerinde bir değişiklik olması halinde, ilgili mevzuat ve/veya bilginin kamuoyu ve STK'larla paylaşılması. • Çeşitli düzenlemelerde dağınık biçimde yer alan kamu-STK iş birliği konusunun yaygın ve sistemli uygulama haline getirilmesine yönelik hedefler belirlenmesi. Geniş kapsamlı bir kamu-STK iş birliği düzenlemesi yapılmasına katkı verecek girişimler tasarlanması. Bu konudaki kurumsal mevzuatın geliştirilmesi.	Kısa dönem

6.1.2. Danışma yöntemleri

Tablo 2: Danışma yöntemlerine ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	Kamu-STK iş birliğinin ve STK'ların gelişiminin güçlendirilmesine yönelik stratejik bir yaklaşım vardır.				
Standart:	Devlet, politikalar ve stratejiler yoluyla sektörün gelişiminin ve sektörle iş birliğinin önemini kabul eder.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Politika / Mevzuat	Stratejik plan, STK'lara danışılarak geliştirilmiş ve/veya STK'lar tarafından önerilmiş tedbirleri kapsar.	• 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu • Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik • Kamu İdareleri için Stratejik Planlama Kılavuzu • Stratejik Planlama için Analiz ve Yöntemler Rehberi • AÇSHB 2019-2023 Stratejik Planı	• AÇSHB Stratejik Planı'nın hazırlanmasında ki STK danışma süreci hakkında özet bilgilere yer verilmiş ve STK temsilcilerinin katılımı ile çevrim içi anket gerçekleştirildiği ne değinilmiştir. • Amaç ve hedeflerde STK iş birliğine atıf yapılmıştır.	• AÇSHB Stratejik Planı'nın hazırlanması için ayrıntılı bir danışma çerçevesi tasarlanması. STK'larla danışma sürecinin hangi yöntemlerle danışıldığının ve sonuçlarının stratejik planda ayrıntılarıyla açıklanması. • Stratejik planda STK iş birliğine özel hedef ve amaçlar belirlenmesi. • STK'ların Stratejik plan'a anlamlı katkı vermesini sağlamak amacıyla, belgeye zemin olan ilgili tüm dokümanların ve istatistiksel bilgilerin STK'larla paylaşılması. • AÇSHB yetki alanına giren konularda STK'lardan görüş ve katkı alınmasına yönelik kurumsal rehber ve raporlama yöntemi geliştirilmesi. • STK'lardan alınacak görüşler ve katkılar için standart bir form oluşturulması. Anket çalışmaları yapılırken STK'ların kapasitelerine uygun yöntemlerin belirlenmesi. • Olağanüstü ve çerçevesi iyi tanımlanmış durumlar dışında STK'ların katkı vermek için hazırlanmalarını sağlayacak makul bir zaman çerçevesinin belirlenmesi. • STK iş birliği için ayrıntılı ölçülebilir performans göstergeleri belirlenmesi. • STK'larla yapılan iş birliğinin faaliyet raporunda daha ayrıntılı biçimde sunulması.	Kısa dönem

6.1.3. STK'larla iş birliğinin kurumlar arası eş güdümü

Tablo 3: STK'larla iş birliğinin kurumlar arası eş güdümüne ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	Kamu-STK iş birliğinin ve STK'ların gelişiminin güçlendirilmesine yönelik stratejik bir yaklaşım vardır.				
Standart:	Devlet, kurumlarının işleyişi yoluyla sektörün gelişiminin ve sektörle iş birliğinin önemini kabul eder.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Politika / Mevzuat	STK'larla iş birliğini kolaylaştırma yetkisiyle donatılmış ulusal düzeyde bir kurum ya da bir mekanizma vardır (örneğin; iş birliği birimi ya da ofisi, bakanlıklarda irtibat kişileri, konsey).	• İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Yönetmelik	• Tüm sivil toplumla ilişkilere yönelik stratejilerin belirlenmesi ve geliştirilmesi, kamu ve sivil toplum kuruluşları arasındaki eş güdümün ve iş birliğinin sağlanması çalışmalarının İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirileceği belirtilmektedir. • Merkezî yönetimin diğer birimlerinin Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğüne bilgi ve veri aktarımını nasıl yaptığı, iş birliği ve eş güdümün nasıl sağlandığı açık değildir. • AÇSHB teşkilat yapısında sivil toplumla iş birliği ve iş birliği eş güdümü birimler tarafından kendi görev alanları çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.	• AÇSHB deneyimlerinin ilgili genel müdürlükle düzenli paylaşımı. • AÇSHB bünyesinde STK'larla ilgili konularda bir birim oluşturulması. • Birim ya da mekanizmanın görev tanımının, işlevinin ve hangi ilkeler üzerinden çalışacağının açıkça belirlenmesi ve kamuoyu ile paylaşılması. • Çerçevenin STK'larla yürütülecek kapsayıcı bir danışma sürecinin sonucunda tanımlanması. • Ulusal STK veri tabanının güncel ve yeterli bilgi içermesini sağlayabilmek amacıyla Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü ile iş birliği yapılması. • AÇSHB taşra teşkilatındaki STK birimlerinin iyileştirilmesi ve daha etkin hale getirilmesi.	Kısa dönem

6.2. Politika geliştirme ve karar alma süreçlerine katılım

6.2.1. Kamu çalışanlarının teknik kapasiteleri

Tablo 4: Kamu çalışanlarının teknik kapasitelerine ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	STK'lar politika geliştirme ve karar alma süreçlerine etkin biçimde dâhil edilmektedirler.				
Standart:	Karar alma süreçlerine STK katılımına olanak veren ve STK katkısının zamanında alınmasını sağlayan standartlar vardır.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Politika / Mevzuat	Devlet politikaları, kamu çalışanlarına yönelik olarak kamu kurumlarının çalışmalarına STK'ların katılımına ilişkin öğretici ve eğitici programlar öngörür.	• On Birinci Kalkınma Planı • Cumhurbaşkanlığı 2020 Yıllık Programı "2.5.1.3. Sivil Toplum" başlığı. • AÇSHB Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı ilgili mevzuatı	• STK'ların karar alma ve mevzuat hazırlama süreçlerine katılımı ve etkinliklerinin artırılması gerektiği belirtilmiştir. • Dış kaynaklı projeler haricinde kamu çalışanlarına yönelik olarak STK katılımına ilişkin daha fazla eğitici programlara ihtiyaç vardır. • AÇSHB Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen eğitim programlarında kamu-STK iş birliğine özel başlıklar bulunmamaktadır.	• Kamu çalışanlarının genel olarak iyi yönetişim, özel olarak da STK'larla iş birliğine yönelik teknik kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla yeni mekanizmaların gözden geçirilerek geliştirilmesi. • STK'larla iş birliğine yönelik eğitim programlarının kamu çalışanlarının aday memurluk eğitimlerinde yer alması. • Üst yöneticilere yönelik olarak özel tasarlanmış kamu-STK iş birliği eğitim programlarının tasarlanması. • STK'lara yönelik kapasite geliştirme eğitimlerinin gerçekleştirilmesi. Özellikle AÇSHB'nin kurumsal yapısı ve işleyişine ilişkin olarak STK'lara yönelik eğitim programları tasarlanması. • Programların her kurumun kendi ihtiyaç ve örgütsel yapısına uygun ve yerel ihtiyaçlar da gözetilerek oluşturulması. • Kamu çalışanlarının konuyla ilgili teknik kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla yurt içi ve yurt dışı iş birliklerinin güçlendirilmesi. Bu amaçla, STK'larla iş birliği içinde düzenli deneyim paylaşımı etkinlikleri yapılması.	Orta dönem

6.2.2. STK katılımının düzenlenmesi

Tablo 5: STK katılımının düzenlenmesine ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	Kamu-STK iş birliğinin ve STK'ların gelişiminin güçlendirilmesine yönelik stratejik bir yaklaşım vardır.				
Standart:	Devlet, politikalar ve stratejiler yoluyla sektörün gelişiminin ve sektörle iş birliğinin önemini kabul eder.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Politika / Mevzuat	Stratejik plan, STK'lara danışılarak geliştirilmiş ve/veya STK'lar tarafından önerilmiş tedbirleri kapsar.	• 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu • Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik • Kamu İdareleri için Stratejik Planlama Kılavuzu • Stratejik Planlama için Analiz ve Yöntemler Rehberi • AÇSHB 2019-2023 Stratejik Planı	• AÇSHB Stratejik Planı'nın hazırlanmasında ki STK danışma süreci hakkında özet bilgilere yer verilmiş ve STK temsilcilerinin katılımı ile çevrim içi anket gerçekleştirildiğine değinilmiştir. • Amaç ve hedeflerde STK iş birliğine atıf yapılmıştır.	• AÇSHB Stratejik Planı'nın hazırlanması için ayrıntılı bir danışma çerçevesi tasarlanması. STK'larla danışma sürecinin hangi yöntemlerle danışıldığının ve sonuçlarının stratejik planda ayrıntılarıyla açıklanması. • Stratejik planda STK iş birliğine özel hedef ve amaçlar belirlenmesi. • STK'ların Stratejik plan'a anlamlı katkı vermesini sağlamak amacıyla, belgeye zemin olan ilgili tüm dokümanların ve istatistiksel bilgilerin STK'larla paylaşılması. • AÇSHB yetki alanına giren konularda STK'lardan görüş ve katkı alınmasına yönelik kurumsal rehber ve raporlama yöntemi geliştirilmesi. • STK'lardan alınacak görüşler ve katkılar için standart bir form oluşturulması. Anket çalışmaları yapılırken STK'ların kapasitelerine uygun yöntemlerin belirlenmesi. • Olağanüstü ve çerçevesi iyi tanımlanmış durumlar dışında STK'ların katkı vermek için hazırlanmalarını sağlayacak makul bir zaman çerçevesinin belirlenmesi. • STK iş birliği için ayrıntılı ölçülebilir performans göstergeleri belirlenmesi. • STK'larla yapılan iş birliğinin faaliyet raporunda daha ayrıntılı biçimde sunulması.	Kısa dönem

6.2.3. STK katılımının yönetilmesi

Tablo 6: STK katılımının yönetilmesine ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	STK'lar politika geliştirme ve karar alma süreçlerine etkin biçimde dâhil edilmektedirler .				
Standart:	Karar alma süreçlerine STK katılımına olanak veren ve STK katkısının zamanında alınmasını sağlayan standartlar vardır.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Uygulama	Bazı önerilerin neden kapsama alınmamış olduğuna ilişkin gerekçeler de dâhil olmak üzere danışma süreçlerinin sonuçlarına ilişkin yazılı bildirimler kamu kurumlarınca kamuoyunun erişimine açılır.	• 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve ilgili diğer mevzuat	• Danışma süreçlerinin sonuçlarının kamuoyunun erişimine açılmasına yönelik örneklerin daha da yaygın bir uygulama haline gelmesine ihtiyaç vardır. • İlgili süreçleri tanımlayarak izlenmesini ve değerlendirilmesini sağlayacak kurum içi düzenlemelere ihtiyaç vardır.	• İş birliği sürecinin tek taraflı işlememesine katkı sağlayacak olan yazılı bildirim mekanizmalarının oluşturulması. • Yazılı bildirim çerçevesinin standardının oluşturulmasının yanı sıra kolay anlaşılır ve erişilebilir olmasının sağlanması. • Bildirimlerin sadece görüş veren taraflara değil tüm kamuoyuna açık hale getirilmesinin sağlanması. • Yazılı bildirimin hazırlanabilmesi için kurumlara gerekli olan teknik alt yapının oluşturulması ve iş gücü kapasitesinin artırılması.	Orta dönem

6.2.4. Danışma organları

Tablo 7: Danışma organlarına ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	STK'lar politika geliştirme ve karar alma süreçlerine etkin biçimde dâhil edilmektedirler.				
Standart:	STK temsilcileri sektörler arası kurullardaki görüşmelerde eşit ortaklardır ve açıkça tanımlanmış ölçütlere ve süreçlere göre seçilirler.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Politika / Mevzuat	Yürürlükteki mevzuat kamu kurumlarınca oluşturulan farklı karar alma ve/veya danışma organlarına STK temsilcilerinin kamu kurumları tarafından davet edilmelerini gerektirir.	• Cumhurbaşkanlığı 2020 Yıllık Programı 2.5.1.3. başlığı • Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Madde 6/2, 6/3, 7/2, 7/3 • Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Madde 5/2-b • 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu Madde 4 • 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Madde 7 • 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Madde 15, 16 • 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu Madde 4 • 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun Madde 4/i • Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik Madde 9/3	• Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik sistematik olarak uygulandığı durumlarda verimli iş birlikleri yapılmakta, toplumun gereklerine uygun mevzuat hazırlama çalışmaları gerçekleştirilmektedir. • STK davet etme sürecinin tanımlı ve açık olmasına ihtiyaç vardır.	• Karar alma mekanizmalarında yer alacak STK'ların davet edilmesinde somut ölçütlerin uygulanması. • Somut ölçütler belirlenirken de STK'ların önerilerinin dikkate alınması. • Katılım sürecinin STK'ların gönüllü katılımına tabi kılınması. • Paydaş STK'ların görüşlerinin mülakat, anket, atölye çalışması, toplantı, arama konferansı ve çalıştay yöntemleriyle alınması. • Kamu kurum ve kuruluşlarının çeşitli kurul ve konseylerinde yer alacak STK temsilcilerinin nasıl seçileceğine ilişkin ölçütlerin daha belirli hale getirilmesi. • Yetkililerin STK iş birliğini düzenleyen çerçevenin yanı sıra politika yapım süreçlerini belirleyen mevzuat ve	Kısa dönem

İlke:	STK'lar politika geliştirme ve karar alma süreçlerine etkin biçimde dâhil edilmektedirler.				
Standart:	STK temsilcileri sektörler arası kurullardaki görüşmelerde eşit ortaklardır ve açıkça tanımlanmış ölçütlere ve süreçlere göre seçilirler.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Politika / Mevzuat		• Kadının Statüsü Danışma Kurulunun Oluşumu ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik • Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü ve Danışma Kurulunun Teşkili, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik • Sosyal Hizmet Merkezleri Yönetmeliği • On Birinci Kalkınma Planı • Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2018-2023) • Kadın İstihdamının Arttırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması konulu ve 2010/14 sayılı Genelge • Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu konulu ve 2013/08 sayılı Genelge • Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023) • Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023)		düzenlemeler hakkında güncel bilgiyi sağlaması. • Davet edilen STK'ların hangileri olduğunun kamuya açık bilgi olması.	

6.2.5. STK katılım ölçütleri

Tablo 8: STK katılım ölçütlerine ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	STK'lar politika geliştirme ve karar alma süreçlerine etkin biçimde dâhil edilmektedirler.				
Standart:	STK temsilcileri sektörler arası kurullardaki görüşmelerde eşit ortaklardır ve açıkça tanımlanmış ölçütlere ve süreçlere göre seçilirler.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Politika / Mevzuat	Sivil toplumdan uygun temsilin nasıl sağlanabileceğine ilişkin saydam ve önceden belirlenmiş ölçütlere dayalı açıkça tanımlanmış ilkeler vardır.	Konuyla doğrudan ilgili mevzuat bulunmamaktadır.	• Sivil toplum katılımı konusu genel yaklaşım olarak belirtilmektedir. • Sivil toplum katılımının hangi aşamalarda, hangi yöntemlerle, hangi ölçütlere göre, hangi kaynaklarla, hangi izleme ve değerlendirme yöntemleriyle yürütüleceğine ilişkin somut ölçütler ve süreçlerin tanımlanmasına ihtiyaç vardır.	• STK'lardan uygun temsili sağlayacak ilkelerin ve ölçütlerin belirlenmesi. • İlkeler ve ölçütlerin anlaşılabilir ve kolay erişilebilir olması. • İlkelerin yanı sıra uygulamada iş birliğinin amacına uygun STK'ların dâhil edilmesinin gözetilmesi.	Orta dönem

6.2.6. STK katılım ilkeleri

Tablo 9: STK katılım ilkelerine ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	STK'lar politika geliştirme ve karar alma süreçlerine etkin biçimde dâhil edilmektedirler.				
Standart:	STK temsilcileri sektörler arası kurullardaki görüşmelerde eşit ortaklardır ve açıkça tanımlanmış ölçütlere ve süreçlere göre seçilirler.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Uygulama	Danışma sürecinde yer alan STK temsilcilerinin konularını özgürce ve herhangi bir yaptırıma tabi olmadan sunmaları ve savunmaları sağlanır.	• Anayasa Madde 5, 13, 26 ve 34	• STK katılım süreçlerine konuya ilişkin paylaşımların hangi yöntemle yapılacağına ilişkin detaylı düzenlemeye ihtiyaç vardır.	• STK'ların görüşlerini vermelerini ve savunmalarını sağlayan elverişli ortamların oluşturulmasına katkı veren yönerge ve ilkeler gibi mekanizma ve araçların oluşturulması ve çevrim içi ve çevrim dışı araçlarla paylaşılması. • Elverişli ortamlara katkı verecek mekanizma ve araçların STK ve kamu idaresi tarafından uzlaşı ile belirlenmesi. • STK'ların danışma toplantılarında kendi görüşlerini ifade edebilmelerini sağlayacak yeterli zamanın verilmesi. • STK görüşlerinin ele alınan çerçeveyle doğrudan bağlantılı olacak biçimde sınırlandırılabilmesine yönelik açık ilkeler benimsenmesi.	Uzun dönem

6.3. Hizmet sunumu için iş birliği

6.3.1. STK'larla iş birliği protokolleri

Tablo 10: STK'larla iş birliği protokollerine ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	Hizmet sunumuna STK katılımını destekleyici ortam vardır.				
Standart:	Devlet, hizmetleri fonlamayı taahhüt eder, finansman öngörülebilirdir ve uzun dönemlidir.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Politika / Mevzuat	Sivil toplum kuruluşları hizmet sunumu için uzun dönemli sözleşmeler imzalayabilirler.	• Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik Madde 4/j, 31/4, 33/e, 47 • Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik • Çocuk Destek Merkezleri Yönetmeliği Madde 4/k • Özel Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım Merkezleri Yönetmeliği • Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk Evleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik • AÇSHB Engelli Bireylere Yönelik Umut Evleri Yönergesi • 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun Madde 4/i • 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin	• Bakanlığı ilgilendiren konulardaki hizmet sunumları ile ilgili olarak mevzuat açık olup birçok konuda STK'ların hizmet sunumu sağlaması mümkündür. • Kamu kurum ve kuruluşları STK'larla ortak projeler çerçevesinde STK'ların hizmet sunmasını sağlayabilmekle birlikte, STK'lara yapacakları maddi katkı proje maliyetlerinin en fazla yüzde 50'si oranında olabilmektedir. • Ortak projelerin hangi alanlarda yapılabileceği konusunun daha fazla belirli kılınmasına ihtiyaç vardır.	• AB ülkelerinde uygulanan STK akreditasyon yöntemlerinin incelenerek sözleşme ya da protokol imzalama süreçlerinin sistemli hale getirilmesi. Protokollerin hazırlanmasında uzman desteğinin alınması. • STK'ların hizmet sunumuyla ilgili mevzuat temelinde ortak projelerin gerçekleştirilerek, proje konularının mevzuata dayalı olarak somutlaştırılması. • STK'ların hizmet sunumu süreçlerinde bürokratik süreçlerin azaltılması kapsamında, özellikle sözleşme hazırlama süreçlerine ilişkin olarak STK'ların bilgi sahibi olmasını sağlayacak çalışmaların yürütülmesi. • STK hizmet sunumu ölçütlerinin önceden	Uzun dönem

İlke:	Hizmet sunumuna STK katılımını destekleyici ortam vardır.				
Standart:	Devlet, hizmetleri fonlamayı taahhüt eder, finansman öngörülebilirdir ve uzun dönemlidir.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
		Önlenmesine Dair Kanun Madde 15 • 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu Madde 3, 4 • 5253 sayılı Dernekler Kanunu Madde 10 • Dernekler Yönetmeliği Madde 91 • 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Madde 29 • 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu Madde 30 • Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik • Cumhurbaşkanlığı 2020 Yıllık Programı 2.3.2, 2.3.4, 2.3.6, 2.3.7, 2.3.8, 2.3.11, 2.3.12 no.lu başlıklar		belirli hale getirilmesi ve STK'ların bu konuda bilgilendirilmesi.	

6.3.2. İş birliğinin niteliğinin değerlendirilmesi

Tablo 11: İş birliğinin niteliğinin değerlendirilmesine ilişkin ilke, standart ve gösterge

İlke:	Hizmet sunumuna STK katılımını destekleyici ortam vardır.				
Standart:	Hizmet sunumunda hesap verebilirlik, izleme ve değerlendirme için açık seçik bir sistem vardır.				
	Gösterge	**Yürürlükteki mevcut politika / mevzuat**	**Mevcut çerçeveye ilişkin değerlendirme**	**İyileştirmeye yönelik eylem önerileri**	**Zaman çerçevesi**
Politika / Mevzuat	Hizmetler için açık kalite standartları ve izleme süreçleri bulunmaktadır.	• Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik • Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik • Çocuk Destek Merkezleri Yönetmeliği • Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliği • Gerçek Kişiler ve Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Aile Danışma Merkezleri Yönetmeliği • Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk Evleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik • AÇSHB Engelli ve Yaşlı Bakım Hizmetlerinde Kalitenin Geliştirilmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönerge	• Yürürlükteki mevzuat uyarınca STK'lar tarafından açılacak özel kreş, gündüz bakımevi, özel huzurevleri gibi kuruluşlarda olması gereken standartlar açıkça belirtilmiştir.	• İzleme süreçlerini belirleyen nesnel ve saydam göstergelerin oluşturulması. Bu göstergelerin kamuoyu ve STK'lar tarafından bilinir ve kolay erişilebilir bir biçimde olması. • Hizmet sunan STK'ların kime, hangi kuruma, hangi araçlar dâhilinde hesap vermesi gerektiğinin tanımlı olması. Sürecin kolay yürütülebilir olmasının sağlanması. Hesap verebilirliğin sağlanamadığı durumlarda yapılacak işlem ve gerekli yaptırımların belirlenmesi. • STK'lar tarafından sağlanan hizmetler üzerine değerlendirmenin ölçütlerinin tanımlı olması ve raporlamanın kamuoyu ile paylaşılması. • Belirlenen kalite standartlarının ve göstergelerin karşılanmaması durumunda uygun yaptırımların tanımlanmış olması.	Uzun dönem

7. İş planı

Yönetişim modeli çerçevesinde önerilen iyileştirmeye yönelik eylemler, zaman çerçevesine göre aşağıda sunulan iş planında gösterilmiştir. Modelde işaret edilen dönemlerin, uygulamanın başlayacağı yıldan itibaren ilgili tarihlere göre güncellenmesi gerekecektir. Bunun için genel olarak şöyle bir yaklaşım benimsenebilir:

- Kısa dönem: Başlangıç yılı ve devamındaki iki yıl arasındaki dönem (0-2 yıl).
- Orta dönem: Başlangıç yılını izleyen ikinci yıl ile beşinci yıl arasındaki dönem (2-5 yıl).
- Uzun dönem: Başlangıç yılını izleyen beşinci yıl ile onuncu yıl arasındaki dönem (5-10 yıl).

Örneğin, uygulamanın 2020 yılında başlaması halinde kısa dönem 2020-2022 yıllarını, orta dönem 2022-2025 yıllarını ve uzun dönem de 2025-2030 yıllarını ifade edecektir.

Tablo 12: Gelecekteki eylemlere yönelik iş planı

İyileştirmeye Yönelik Eylem Önerileri		Kısa dönem	Orta dönem	Uzun dönem
İş birliğine yönelik çerçeve ve uygulamalar				
Görev ve sorumlulukların dağılımı	• On Birinci Kalkınma Planı uyarınca, kamu-STK iş birliğine ilişkin olarak kurumların sorumluluk ve finansman dağılımlarını açıkça gösteren ulusal bir stratejik plan hazırlanmasında yer almak üzere, Strateji Geliştirme Başkanlığı eş güdümünde, her genel müdürlüğün temsil edileceği bakanlık içi bir ekip oluşturulması ve bu ekibin bakanlığın taşra teşkilatı ile de iş birliği içinde çalışması. • Kurumun STK ile iş birliğine ilişkin çalışmalarını yönlendirmek, izlemek ve değerlendirmek amacıyla STK temsilcilerinin de yer alacağı bir danışma kurulu oluşturulması. • İş birliği için elverişli ortamın oluşmasını sağlamak amacıyla politika yapım ya da STK danışma/iş birliği süreçlerinde bir değişiklik olması halinde, ilgili mevzuat ve/veya bilginin kamuoyu ve STK'larla paylaşılması. • Çeşitli düzenlemelerde dağınık biçimde yer alan kamu-STK iş birliği konusunun yaygın ve sistemli uygulama haline getirilmesine yönelik hedefler belirlenmesi. Geniş kapsamlı bir kamu-STK iş birliği düzenlemesi yapılmasına katkı verecek girişimler tasarlanması. Bu konudaki kurumsal mevzuatın geliştirilmesi.	■		

	İyileştirmeye Yönelik Eylem Önerileri	Kısa dönem	Orta dönem	Uzun dönem
Danışma yöntemleri	• AÇSHB Stratejik Planı'nın hazırlanması için ayrıntılı bir danışma çerçevesi tasarlanması. Danışma çerçevesinin süreci, süresi, yöntemi ve paydaşların seçim usullerini ayrıntılı olarak tanımlaması. Bu çerçevenin STK'ların stratejik planın hazırlanması sürecine olduğu kadar, uygulama ve izleme sürecine de dâhil olmasını sağlaması. Danışma sürecinin, hangi STK'lara hangi yöntemlerle danışıldığının ve sonuçlarının stratejik planda ayrıntılarıyla açıklanması. • Stratejik planda STK iş birliğine özel hedef ve amaçlar belirlenmesi. • STK'ların stratejik plana anlamlı katkı vermesini sağlamak amacıyla, plana zemin olan ilgili tüm dokümanların ve istatistiksel bilgilerin STK'larla paylaşılması. AÇSHB tarafından STK'lara yönelik daha fazla bilinçlendirme çalışmaları yapılması. • STK'ların belirli amaç ve hedeflere ilişkin mevcut çalışmalarından ve AÇSHB'nin farklı birimlerince yürütülen danışma etkinliklerinin sonuçlarından yararlanılması. • AÇSHB yetki alanına giren konularda STK'lardan görüş ve katkı alınmasına yönelik kurumsal rehber ve raporlama yöntemi geliştirilmesi. • STK'lardan alınacak görüşler ve katkılar için standart bir form oluşturulması. Anket çalışmaları yapılırken STK'ların kapasitelerine uygun yöntemlerin belirlenmesi. • Olağanüstü ve çerçevesi iyi tanımlanmış durumlar dışında STK'ların katkı vermek için hazırlanmalarını sağlayacak makul bir zaman çerçevesinin belirlenmesi. • AÇSHB'nin hazırladığı politika belgelerine (stratejik plan, faaliyet raporu vb.) karşılık gelecek gölge belgelerin STK'lar tarafından hazırlanmasının teşvik edilmesi.	■		

	İyileştirmeye Yönelik Eylem Önerileri	Kısa dönem	Orta dönem	Uzun dönem
İzleme ve değerlendirme mekanizmaları	• STK iş birliği için ayrıntılı ölçülebilir performans göstergeleri belirlenmesi. • STK'larla yapılan iş birliğinin faaliyet raporunda daha ayrıntılı biçimde sunulması. • Faaliyetlerin dış değerlendirmesi ve özel konularda ayrıntılı değerlendirme raporları hazırlanabilmesi için üniversitelerle ve STK'larla iş birliği yöntemleri geliştirilmesi. Bunun için gerekli hizmet alım süreçlerinin tanımlanması ve kurum içinde yaygınlaştırılması. • On Birinci Kalkınma Planı'nın 779.2 numaralı paragrafı uyarınca değerlendirmeye zemin oluşturacak verilerin hem taşra teşkilatıyla hem de STK'larla iş birliği içinde oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılması (veri tabanı uygulamaları dâhil). Çalışmaların ekonomik ve sosyal boyutlarının bu veriler doğrultusunda değerlendirilmesi. • Değerlendirme çalışmalarının üç ya da dört aylık dönemlerle yürütülmesine yönelik düzenlemeler yapılması. Değerlendirmenin sosyal etki ve katılım süreçlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesi ve izleme-değerlendirme sonuçlarının AÇSHB internet sitesinden yayımlanması. • Kurumsal iç kontrol ve iç denetim süreçlerinin ilgili değerlendirmelere katkı sağlayabilmesi için gerekli iş birliği ve eş güdümün sağlanması.	■		

	İyileştirmeye Yönelik Eylem Önerileri	Kısa dönem	Orta dönem	Uzun dönem
STK'larla iş birliğinin kurumlar arası eş güdümü	• Cumhurbaşkanlığı 2020 Yıllık Programı'nda belirtildiği üzere, söz konusu Genel Müdürlüğün kapasitesinin geliştirilmesi gerektiğinden AÇSHB deneyimlerinin ilgili Genel Müdürlükle düzenli paylaşımı. • Konuyla ilgili olarak AÇSHB bünyesinde STK'larla ilgili konularda bir irtibat yetkilisinin görevlendirilmesi ya da konuya özel bir birim oluşturulması. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin kapasitesinin güçlendirilerek STK'ların kurumla iletişimini kolaylaştıran bir görev üstlenmesi. • Kurum ya da mekanizmanın görev tanımının, işlevinin ve hangi ilkeler üzerinden çalışacağının açıkça tanımlı ve kamuoyuna açık bilgi haline getirilmesi. • Çerçevenin STK'larla yürütülecek kapsayıcı bir danışma sürecinin sonucunda tanımlanması. • Ulusal STK veri tabanının güncel ve yeterli bilgi içermesini sağlayabilmek amacıyla Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü ile iş birliği yapılması. STK listesinin yönetim kurulu, iletişim bilgileri, bütçe ve fon kaynaklarını gösteren bilgileri de içerecek biçimde ayrıntılı hale getirilmesi. • Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki ilgili politika kurullarında görev alan temsilcilerin STK'larla iş birliğinin güçlendirilmesine yönelik politikalar geliştirmelerine katkı verilmesi. • AÇSHB taşra teşkilatındaki STK birimlerinin iyileştirilmesi ve daha etkin hale getirilmesi.	■		
Politika geliştirme ve karar alma süreçlerine katılım				

	İyileştirmeye Yönelik Eylem Önerileri	Kısa dönem	Orta dönem	Uzun dönem
Kamu çalışanlarının teknik kapasiteleri	• Kamu çalışanlarının genel olarak iyi yönetişim, özel olarak da STK'larla iş birliğine yönelik teknik kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla yeni mekanizmaların gözden geçirilerek geliştirilmesi. • STK'larla iş birliğine yönelik eğitim programlarının kamu çalışanlarının aday memurluk eğitimlerine bir modül olarak eklenmesi. • Üst yöneticilere yönelik olarak özel tasarlanmış kamu-STK iş birliği eğitim programları geliştirilmesi ve uygulanması. • STK'lara yönelik kapasite geliştirme eğitimlerinin gerçekleştirilmesi. Özellikle AÇSHB'nin kurumsal yapısı ve işleyişine ve STK'ların savunuculuk çalışmaları yürütmelerine ilişkin olarak STK'lara yönelik eğitim programları tasarlanması. • Programların her kurumun kendi ihtiyaç ve örgütsel yapısına uygun ve yerel ihtiyaçlar da gözetilerek oluşturulması. • Kamu çalışanlarının konuyla ilgili teknik kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla yurt içi ve yurt dışı iş birliklerinin güçlendirilmesi. Bu amaçla, STK'larla iş birliği içinde düzenli deneyim paylaşımı etkinlikleri yapılması. • On Birinci Kalkınma Planı'nın 778.2 numaralı paragrafı uyarınca STK'lara yönelik proje hazırlama, fon bulma gibi alanlarda kapasite geliştirme çalışmaları tasarlanması. Bu bağlamda STK'lara maddi ve örgütsel destek sağlanması. Ağ geliştirme çalışmalarının desteklenmesi. • Kamuya açık Aile Eğitim Programlarına (AEP) STK'ların da katılımının sağlanması.		■	

	İyileştirmeye Yönelik Eylem Önerileri	Kısa dönem	Orta dönem	Uzun dönem
STK katılımının düzenlenmesi	• Cumhurbaşkanlığı 2020 Yıllık Programında ayrıntılı olarak belirtilmiş ve STK'larla iş birliği konuları açıklanmış olan tüm eylem önerilerinin ayrıntılı izleme ve raporlama süreçlerinin geliştirilmesi, sonuçların yayımlanması. • İlgili raporların kamuoyuna çeşitli kanallarla duyurulması ve raporlama için kılavuza benzer nitelikte bir standart oluşturulması. • Eş güdümün sağlanması ve kapsamlı raporlamanın yapılması için STK alanında güvenilir verinin çeşitli kaynaklar kullanılarak ulusal düzeyde tutulması. • Oluşturulacak veri tabanının STK'ların hangi alanlarda çalışmalar yaptığı, gelir kaynakları, gönüllülük, çalışmalar sonucunda elde edilen ürünler, kurulan ortaklıklar ve yapılan faaliyetler gibi başlıkları da kapsayacak şekilde çeşitlendirilmesi. • On Birinci Kalkınma Planı'nın 776.2 numaralı paragrafı uyarınca, AÇSHB bünyesinde yürütülen çalışmalara ilişkin ayrıntılı bilgilerin ulusal veri tabanına eklenmek üzere Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü ile paylaşılması. Bu amaçla ortak ve tutarlı bir raporlama biçimi kararlaştırılması ve raporlamanın nasıl yapılacağına ilişkin olarak ilgili kamu çalışanlarıyla bilgi paylaşılması.		■	
STK katılımının yönetilmesi	• Özellikle ikincil mevzuat çalışmalarına ilişkin ayrıntılı bilgilerin ve danışma sürecinin ayrıntılarının AÇSHB internet sitesi üzerinden kamuoyu ile paylaşılması. • İş birliği sürecinin tek taraflı işlememesine katkı sağlayacak olan yazılı bildirim mekanizmalarının oluşturulması. Taşra teşkilatından ya da STK'lardan alınan görüşlere gerekçeli yanıtlar verilebilmesini sağlayacak yöntemler geliştirilmesi. • Yazılı bildirim çerçevesinin standardının oluşturulmasının yanı sıra kolay anlaşılır ve erişilebilir olmasının sağlanması. • Bildirimlerin sadece görüş veren taraflara değil tüm kamuoyuna açık hale getirilmesinin sağlanması. • Yazılı bildirimin hazırlanabilmesi için kurumlara gerekli olan teknik alt yapının oluşturulması ve iş gücü kapasitesinin artırılması.		■	

	İyileştirmeye Yönelik Eylem Önerileri	Kısa dönem	Orta dönem	Uzun dönem
Danışma organları	• Karar alma mekanizmalarında yer alacak STK'ların davet edilmesinde somut ölçütlerin uygulanması ve saydamlığın sağlanabilmesi amacıyla, hizmet alanıyla bağlı kalınması koşuluyla açık çağrı usulünün benimsenmesi. • Somut ölçütler belirlenirken de STK'larla iş birliği içinde karar alınması. • Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in sistematik olarak uygulanabilmesi için tüm taslak mevzuatın Bakanlığın internet sayfasında yayımlanarak duyurusunun yapılması. • Katılım sürecinin STK'ların gönüllü katılımına tabi kılınması. • Stratejik planlamaya katılacak paydaş STK'ların görüşlerinin mülakat, anket, atölye çalışması, toplantı, arama konferansı ve çalıştay yöntemleriyle alınması. • Kamu kurum ve kuruluşlarının çeşitli kurul ve konseylerinde yer alacak STK temsilcilerinin nasıl seçileceğine ilişkin ölçütlerin daha belirli hale getirilmesi. Bu süreçte de STK'larla açık iş birliği yapılması. • Yetkililerin STK iş birliğini düzenleyen çerçevenin yanı sıra politika yapım süreçlerini belirleyen mevzuat ve düzenlemeler hakkında güncel bilgiyi sağlaması. • Davet edilen STK'ların hangileri olduğunun kamuya açık bilgi olması. Ölçütlerin önceden belirlenmiş olması. Süreçte hangi STK'nin neden yer aldığına ilişkin bilgilendirmenin yapılması. • STK'lardan uygun temsili sağlayacak ilkelerin ve ölçütlerin STK'larla birlikte yürütülecek danışma/katılım süreci sonunda belirlenmesi. Bu konuda bir yönerge yazılması ve uygulanmasının Bakanlık tarafından sağlanması.	■		
STK katılım ölçütleri	• İlkeler ve ölçütlerin anlaşılabilir, somut ve kolay erişilebilir olması. • İlkelerin yanı sıra uygulamada iş birliğinin amacına uygun STK'ların dâhil edilmesinin gözetilmesi. • Belirlenen ilke ve ölçütlere uyulup uyulmadığına ilişkin olarak yine STK'larla iş birliği içinde izleme ve değerlendirme yapılması.		■	

	İyileştirmeye Yönelik Eylem Önerileri	Kısa dönem	Orta dönem	Uzun dönem
STK katılım ilkeleri	• STK katılım süreçlerinde ifade özgürlüğünün iyileştirilmesine yönelik öncelikli alanlarının belirlenmesi. • STK'ların görüşlerini vermelerini ve savunmalarını sağlayan elverişli ortamların oluşturulmasına katkı veren yönerge ve ilkeler gibi mekanizma ve araçların oluşturulması ve çevrim içi ve çevrim dışı araçlarla paylaşılması. • Elverişli ortamlara katkı verecek mekanizma ve araçların STK ve kamu idaresi tarafından uzlaşı ile belirlenmesi. • Danışma organlarında yer alan STK'ların eleştirel olmalarına imkân verilmesi, sonrasında herhangi bir yaptırıma maruz kalmamalarının sağlanması. • Adalet, eşitlik ve adil temsil sağlamak amacıyla danışma organlarının başkanlığının dönüşümlü olarak yapılması ve danışma kurullarındaki STK temsilcilerinde dönemsel olarak değişikliğe gidilmesi. • STK'ların danışma organlarının toplantılarında kendi görüşlerini ifade edebilmelerini sağlayacak yeterli zamanın verilmesi. • STK görüşlerinin ele alınan çerçeveyle doğrudan bağlantılı olacak biçimde sınırlandırılabilmesine yönelik açık ilkeler benimsenmesi. • Hassas, kişisel ya da göreve özel bilgi niteliğindeki konularda sadece yasal düzenlemelerle açıkça belirtilmiş durumlarda kısıtlamalara gidilmesi ve ilgili gerekçelerin kamuoyuyla paylaşılması.			■
Hizmet sunumu için iş birliği				

	İyileştirmeye Yönelik Eylem Önerileri	Kısa dönem	Orta dönem	Uzun dönem
STK'larla iş birliği protokolleri	• AB ülkelerinde uygulanan STK akreditasyon yöntemlerinin incelenerek sözleşme ya da protokol imzalama süreçlerinin sistemli hale getirilmesi. Protokollerin hazırlanmasında uzman desteğinin alınması. • STK'ların hizmet sunumuyla ilgili mevzuat temelinde ortak projelerin gerçekleştirilerek, proje konularının mevzuata dayalı olarak somutlaştırılması. • STK'ların hizmet sunumu süreçlerinde bürokrasinin azaltılması. Bürokratik süreçler hakkında, özellikle sözleşme hazırlama süreçlerine ilişkin olarak STK'ların bilgi sahibi olmasını sağlayacak çalışmaların yürütülmesi. • STK'ların ihtiyaç belirleme, ihtiyaçları karşılayan hizmetlere karar verme, izleme ve değerlendirme gibi hizmet sunumunun her aşamasında dâhil edilmesinin sağlanması.			■
İş birliğinin niteliğinin değerlendirilmesi	• Ölçütlerin önceden belirli hale getirilmesi ve STK'ların bu konuda bilgilendirilmesi. • İzleme süreçlerini belirleyen nesnel ve saydam göstergelerin oluşturulması. Bu göstergelerin kamuoyu ve STK'lar tarafından bilinir ve kolay erişilebilir bir biçimde olması. • Hizmet sunan STK'ların kime, hangi kuruma, hangi araçlar dâhilinde hesap vermesi gerektiğinin tanımlı olması. Sürecin kolay yürütülebilir olmasının sağlanması. Hesap verebilirliğin sağlanamadığı durumlarda yapılacak işlem ve gerekli yaptırımların belirlenmesi. • STK'lar tarafından sağlanan hizmetler üzerine değerlendirmenin ölçütlerinin tanımlı olması ve raporlamanın kamuoyu ile paylaşılması. • Belirlenen kalite standartlarının ve göstergelerin karşılanmaması durumunda uygun yaptırımların tanımlanmış olması.			■

8. AB Müktesebatının 19. Başlığı olan Sosyal Politika ve İstihdam Başlığı ile Uyum

Avrupa Birliği'ne aday ülkelerin AB müktesebatına uyum sürecindeki ilerlemenin izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından düzenli olarak yayımlanmakta olan raporlardan Türkiye'ye ilişkin en güncel rapor Türkiye 2019 Raporu'dur (Avrupa Komisyonu, 2019). İlgili raporda 33 temel müktesebat başlığının tamamındaki mevcut duruma ve uyum için gerekli reformlara ilişkin özet bilgiler yer almaktadır. Bununla birlikte sivil toplumun mevcut durumuna ve uyum için gerekli reformlara ilişkin özet bilgilere de çeşitli başlıklar altında değinilmiştir.

Kamu-STK iş birliğine ilişkin konuların ele alındığı Sivil Toplum Başlığı ve sosyal politika konularının ele alındığı başlık olan 19 numaralı Sosyal Politika ve İstihdam Başlığı çerçevesinde 2019 raporunda vurgulanan konular ile bu çalışma kapsamında örnek olarak geliştirilen yönetişim modelinde değinilen eylem önerilerinin karşılaştırmalı değerlendirmesi, bu önerilerin AB müktesebatına uyum çalışmalarına hangi boyutlarda katkı verebileceğinin altını çizmektedir.

Yönetişim modelinde ele alınan göstergeler ile Türkiye 2019 Raporu'nda AB müktesebatına uyum için vurgulanan noktaların ilişkisi aşağıdaki maddelerde sunulmuştur.

İş birliğine yönelik çerçeve ve uygulamalar

- Yönetişim modelinde ele alınan göstergeler:
    - Görev ve sorumlulukların dağılımı
    - Danışma yöntemleri
    - İzleme ve değerlendirme mekanizmaları
    - STK'larla iş birliğinin kurumlar arası eş güdümü
- Türkiye 2019 Raporu'nda AB müktesebatına uyum için vurgulanan noktalar:
    - Sivil toplumla iş birliği için kapsamlı bir devlet stratejisi bulunmamaktadır.
    - Kamusal danışma süreçleri yaygın değildir ve bakanlıklar arası eş güdüm süreçleri karmaşıktır.

- Özellikle yeni mevzuat ve politikalar hakkında sivil topluma geniş çaplı olarak danışılması için sistematik ve kapsayıcı mekanizmalar oluşturulmalı ve düzenli olarak kullanılmalıdır.

Politika geliştirme ve karar alma süreçlerine katılım

- Yönetişim modelinde ele alınan göstergeler:
  - Kamu çalışanlarının teknik kapasiteleri
  - STK katılımının düzenlenmesi
  - STK katılımının yönetilmesi
  - Danışma organları
  - STK katılım ölçütleri
  - STK katılım ilkeleri
- Türkiye 2019 Raporu'nda AB müktesebatına uyum için vurgulanan noktalar:
  - Sivil toplumla iş birliğini izlemekle görevli bir eş güdüm organı bulunmamaktadır.
  - Yasal, mali ve idari çerçeve sivil toplumun gelişimine daha fazla olanak sağlayacak hale gelmelidir.

Hizmet sunumu için iş birliği

- Yönetişim modelinde ele alınan göstergeler:
  - STK'larla iş birliği protokolleri
  - İş birliğinin niteliğinin değerlendirilmesi
- Türkiye 2019 Raporu'nda AB müktesebatına uyum için vurgulanan noktalar:
  - Tüm bakım hizmetlerinin nitelik standartları, izleme, denetim ve değerlendirme süreçleri iyileştirilmelidir.

9. Sonuç

Sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliğinin iyi yönetişim ilkeleri doğrultusunda daha düzenli ve sistemli biçimde yürütülmesine katkı vermek amacıyla örnek bir yöntemsel yaklaşım sunmak üzere Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı için hazırlanmış olan bu yönetişim modeli, toplam 11 alanda gerçekleştirilebilecek somut iyileştirmelere öneriler getirmiştir. Kamu-STK İşbirliği için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi'nin bir alt faaliyeti olarak ilgili şartname ve bu doğrultuda hazırlanan kavramsal çerçeve ile belirlenen kapsam ve içerik uyarınca, ülkemizin taraf olduğu uluslararası kabul görmüş ilke ve ölçütler kaynak alınarak, katılımcı bir yöntemle yürütülen geniş çaplı danışma süreçleri sonucunda geliştirilen bu öneriler; kamu-STK iş birliğinin genel çerçevesine, politika geliştirme ve karar alma süreçlerine katılıma ve hizmet sunumu için STK'larla iş birliğine odaklanan üç ana başlık altında derlenmiştir.

Yönetişim modelinin hazırlık sürecinde proje kapsamında gerçekleştirilen katılımcı etkinlikler hem kamu hem de sivil toplum tarafının birlikte çalışma, politika geliştirme ve hizmet sunumuna katkı verme konularında açık ve yapıcı yaklaşımlar sergilediğini göstermiştir. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yetkili olduğu alanda kamu-STK iş birliği bakımından çok çeşitli ve olumlu uygulama deneyimleri bulunmaktadır ve bu deneyimlerden hareketle iş birliğinin yasal ve idari çerçevesinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi yönünde görüş birliğine varılmıştır.

Örnek olarak hazırlanan bu yönetişim modelinin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca benimsenmesine ve uygulanmasına ilişkin kararlar, kurum içi resmî süreçlerin işletilerek üst düzey sahiplenme sağlanmasına bağlıdır.

Kamu-STK İşbirliği için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında başlatılmış olan ve katılımcı danışma süreçlerine dayalı bu yenilikçi yaklaşımın sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için sadece örnek çalışma kapsamında ele alınan 11 göstergenin değil, BSTGA araç kitinin "Kamu-STK İlişkisi" bölümünde sırlanmış olan 55 göstergenin tamamının benzer yöntemlerle değerlendirilmesi ve ilgili iyileştirme önerilerinin bu doğrultuda geliştirilmesi gerekecektir.

İlgili çalışmaların ilk adımında, kurumsal politikaların ve sunulmakta olan hizmetlerin iyi yönetişim ilkelerine tümüyle uygun hale gelmesine ve öncelikle de iyi yönetişim kavramının kurumun genelinde özümsenmesine odaklı kapasite geliştirme etkinlikleri düzenlenmesi önem taşıyacaktır. Proje kapsamında pilot olarak geliştirilip uygulanan iyi yönetişim eğitimi ve sivil toplum ile kamu diyaloğuna yönelik TÜSEV davranış ilkeleri eğitimi bu bağlamdaki etkinliklerin başlangıcında yaygınlaştırılabilecek temel eğitim modülleri arasında değerlendirilebilir.

Kamu-STK iş birliği konusunun ana paydaşlarından birinin İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü olması ve konunun hem merkezî yönetim düzeyindeki hem de yerel düzeydeki tüm paydaşlar arasında etkin ve etkili eş güdüm ve iş birliği gerektiren çok boyutlu bir politika alanı olması nedeniyle Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca başlatılan bu önemli çalışmaların ve edinilen deneyimin tüm kamu sektöründe geniş çaplı paylaşımı ve yaygınlaştırılması da iyileştirme hedeflerine ulaşılmasında önemli bir etken olacak ve başlatılan olumlu çalışmaların toplam etkisini artıracaktır.

Bir önceki bölümde de altı çizildiği üzere, kamu-STK iş birliği alanında atılacak iyileştirme adımları Türkiye'nin AB müktesebatına uyumuna da doğrudan katkı yapacak konulara odaklanmaktadır. İlgili çalışmaların yaygınlaşmasından kaydedilecek ilerleme başta Sivil Toplum Başlığı ve Sosyal Politika ve İstihdam Başlığı olmak üzere ilerleyen yıllarda yapılacak geniş çaplı değerlendirmelere yansıyacak olumlu sonuçlar doğuracaktır.

10. Kaynakça

Avrupa Konseyi (2007) Bakanlar Komitesi'nin Avrupa'da STK'ların yasal konumuna ilişkin olarak üye devletlere yönelik CM/Rec(2007)14 sayılı Tavsiye Kararı.

Avrupa Konseyi (2017) Siyasi karar alma süreçlerine sivil katılımın esasları. CM(2017)83-final. Bakan Vekillerinin 27 Eylül 2017 tarihli 1295. toplantısında Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilmiştir.

Avrupa Komisyonu (2019) Türkiye 2019 Raporu. Brüksel: 29.5.2019 SWD(2019)220 final.

Birleşmiş Milletler – Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (2009) İyi Yönetişim Nedir? www.unescap.org/resources/what-good-governance. Erişim Tarihi 17 Nisan 2019.

BSTGA (2013) Sivil Toplumun Gelişimi için Elverişli Ortamı İzleme Matrisi.

OECD (2011) Yatırımlar için Politika Çerçevesi: Kullanıcı Rehberi – Bölüm 10: Kamusal Yönetişim.www.oecd.org/investment/toolkit/policyareas/public-governance/41890394.pdf. Erişim tarihi: 17 Nisan 2019.

TÜSEV (2019) Sivil Toplum için Elverişli Ortam İzleme Matrisi 2018 Türkiye Raporu. İstanbul: TÜSEV Yayınları. Ağustos 2019, No. 79.

www.kamusiviltoplum.com

Contact:

Project Office:
WYG Binası Mustafa Kemal Mahallesi
2128. Sokak No:14 06520
Çankaya, Ankara / TÜRKİYE

Phone +90 (312) 219 77 55
Fax: +90 (312) 219 77 56
E-Mail: info@kamusiviltoplum.com

Kamu Sivil Toplum Projesi

Kamu - Sivil Toplum Projesi

kamusiviltoplumprojesi

Kamu Sivil Toplum

Yasal Uyarı:
Bu belge Avrupa Birliği'nin mali desteği ile üretilmiştir. Bu yayının içeriğinden yalnızca WYG Türkiye sorumlu olup, bu içerik hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtm